ALBERT VERWEY

DE GETILDE LAST

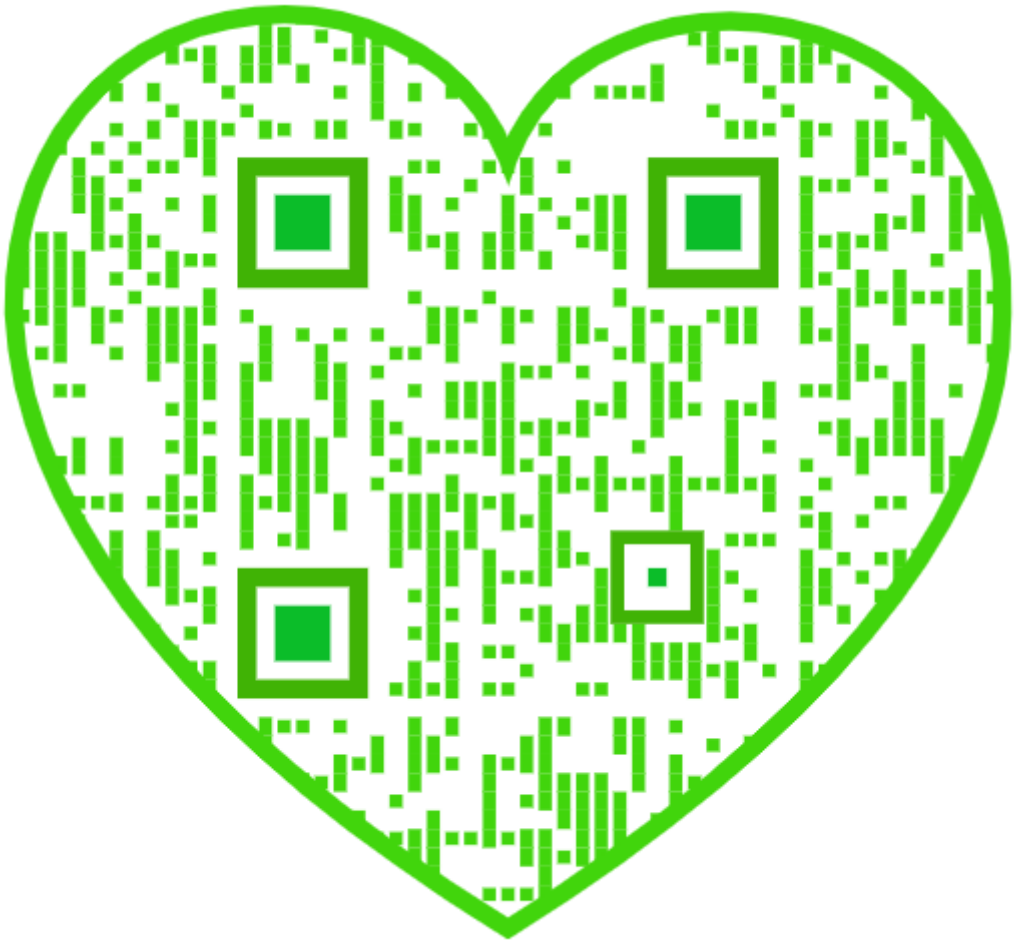

DE GETILDE LAST

ALBERT VERWEY

DE GETILDE LAST

MCMXXVII

UITGEVERIJ C. A. MEES, SANTPOORT

VOORBIJ DE GRENS

DE WANDELING

De duinen heuvlen her en der
Boven elkander uit, en ver
Zet zich hun golving voort.
Tot een inzinking ruimte laat
En weide en einder opengaat
Waar hout de hoeve omboordt.

Ik kwam de zandzoom langs de zee,
De nevelige morgen gleê
Op wiegling en wit schuim.
En ik vergat hoe oud ik ben,
De golf groette aan mijn voeten en
De meeuw riep uit het ruim.

De golf zei: Zien we u eindlijk weer,
Zoo zacht en stil als toen weleer
Ge neuriede over 't zand?
De meeuw sprak: Wel herken ik u,
Het is mijn wildheid, vrij en schuw,
Die ge in uw zachtheid bant.

Ik daalde 't herfstig pad en ging
De laantjes door en ieder ding
Op hoeve en veld kreeg stem:
Hij is altoos dezelfde mensch,
De tijd is maar een schijnbre grens,
Hij leeft en wij met hem.

AAN HET VENSTER TE ULM

Ik zat aan 't venster waar de Donau vloot
En op mij aankwam aan mijn rechterhand
En onder mij verdween. De donkre rand
Van den en loofhout die hem schuilplaats bood
Scheidde mijn berg en voorgrond van de schoot
Van 't volle en tintenrijke en golvend land:
Akkers, veld, dorpen met geboomte omplant;
En kim blauwde achter kim, die 'k diep genoot.

Toen kwam een nevel en die pracht verdween.
Alleen het blinken van de rechte stroom,
En onder me als een wal die donkre zoom,
En een lijngolving hier, en ginder een,
Waar ik het land uit raadde. Tot de dag
Zonk, nadat ik nog ééns een einder zag.

AAN EEN STERREKUNDIGE

Ge kent de sterren en ge meet hun banen
En zonder hooge en nachtelijke wacht
Schouwt ge op uw blad de paden die niet tanen,
Weegt bol en bol: hun afstand, zwaarte en kracht.

Het heel heelal hangt rond uw kluis op aarde,
Hangt om het brein van dit klein menschekind,
Het wentelt en vindt nergens grooter waarde
Dan dat het in uw geest zichzelf hervindt.

En waar in 't landlijk huis de lieven wonen,
Daar klopt het hart dat in zijn donkre slag
De liefde bindt van zonnen en aeonen
Aan die van vrouwenoog en kinderlach.

TOPZIEKE RUPS

Topzieke rups, in 't stijgen
Van blad op blad, van steel op stam,
Denkt ge eindlijk te verkrijgen
Het veld van blauw, de witte vlam?

Te hoog! Ge kunt niet keeren!
Hangende aan hoogste top,
Geeft ge, in verdwaasd begeeren,
Nog eens u op.

KERSTNACHT

Was het de maan tusschen de wolken
Of englen die de lucht bevolken
Met zang en gulden instrument?
De herders liepen uit hun tent.

„Een koning in een stal geboren!"
Verbaasd het opzien en het hooren.
De wolken drijven langs de maan.
De kudden en de herders gaan.

DE DUIGEN

Als de hemel zich naar mij kon richten
Was ik niet die nietige aardeworm
Die vergeefs beproeft zich op te richten.

Ik verlang een nieuwe voorjaarsstorm
Die de twijgen van mijn boom doet buigen
En een schok zendt door zijn starre vorm.

Van een vol vat zwellen toch de duigen
En zijn ijzren banden spannen straf
Als de dorre vezels gulzig zuigen:

Ik alleen ben leeg en droog en laf.
Wel is in mij de magneet geboren
Die in Mozes' handen als een staf

't Water in de rots wist op te sporen
En ontspringen deed als een fontein,
Maar de bron is in mij als verloren

Die toch al mijn leven gul en rein
Door de hitte van mijn dagen welde.
Klonk niet altijd in mij het refrein

Dat ik langer niet bij maten telde
Maar dat met oneven even slag,
Traag of snel, mijn denken vergezelde,

Diep en donker of als lichte lach?
En nu weigert het opnieuw te klinken?
En ik hunker naar wat niet meer mag?

Dieper, met gesloten oogen zinken
Mijn gepeinzen, en ik hoor de toon
Die mijn ooren altijd gierger drinken.

In de nevel die ik nu bewoon
Wandelt hij door de ongemeten landen,
O hoe vol en hoe volkomen schoon.

Paradijzen schept hij. Hooge wanden
Rijzen in ontzachbre architektuur.
En een breken van de zee op stranden

Roept naar werelden van tijd noch uur,
Waar de onzichtbre torens zich verheffen
Boven steden van een andre duur

Dan we in menschelijke waan beseffen,
En de donkre klokken uit hun bouw
Met een diepre galm onze ooren treffen

Dan ooit dreunde langs een klepeltouw.
Dreuning en een lichter spel daartusschen,
Een geheimenis van vreugd en rouw,

Liedren die de waan van 't weten blusschen

En vergaan doen in een zoet verlies,
In een dieper zwijm als van wie kussen.

Dan eerst waak ik en een heldre bries
Waait de verten en de hoogten open,
Om mijn voorhoofd wuift het zilte bies,

En ik zie de vlugge schepen loopen
En een wereld wenkt mij van het duin:
Kimmen zijn van licht en damp bedropen.

Wat toch anders leeft er dan de tuin
Van mijn land, mijn aarde, achter de droomen
Die ik opbouw uit het wereldpuin.

Wat toch anders heb ik ooit vernomen
Dan de liefde voor dit zichtbre rijk,
Die me omvangt in cirkelende stroomen,

Die niet wijken kan, hoe ver ik wijk,
En mij altijd weer verrukt doet knielen
Voor een bloem waar ik verbaasd naar kijk,

Voor een kind, voor al die donkre zielen
Die ik met een vaag vermoeden kus
Dat in hen ook gouden zaden vielen.

Zoetste droom waar ik mijn hart meê sus!
Liefde — 't is aldoor hetzelfde neuren,

Nu in harten, dan in riet of rusch,

Dat de sterren doorgaat en de deuren
Van 't onkenbre in een verbaasd gebaar
Schokken laat voor 't vreeslijke gebeuren:

Menschen, zich vergetend om elkaar.
Al de fantazieën, reuzengroote,
Die zich staaplen voor ons blind gestaar,

Zijn de wensch: o makker, o genoote,
Nader mij, neem intrek in mijn hart.
O of ge eens uw hart voor mij ontslote.

Dit is vreugde en zonder dit is smart.
Mijn gedachten trachten te verbinden
Wat gescheurd is en dooreengeward,

Maar gedachten kunnen niet ontblinden
Wie zijn oogen sloot voor 't stille licht
Dat de haren kleurt van de beminden

En de trekken van hun aangezicht.
Ik ben uitgegaan om hen te zoeken
Die de helden zijn van mijn gedicht,

Die men niet vindt in geschreven boeken
Maar in de atmosfeer van veld en huis:
Open pleinen en verborgen hoeken

Leevren mij de langgezochten thuis.
Allen dragen in hun hart het teeken:
't Onverderfelijke levenskruis.

Want geen groeisel kan tot bloesem breken
Zonder dat het de open armen reikt
Om in eening de eenzaamheid te wreken.

Zie mijn groei die nu volstandig blijkt.
Zie de hemel nu naar mij zich richten.
Hoor de voorjaarsstorm die door mij strijkt.

Zie de duigen spannen en niet zwichten.

DE ONGELEERDE

Dat ik altijd weer opnieuw geboren,
Ongeleerd,
Nooit tot het gelukkig volk kon hooren
Dat zijn schat verzamelt en beheert !

Wijze vriend, die toen ik jong was leerde
Dat een mensch zich daaglijks meer bekwaamt, —
Toen al sprak ik tegen en beweerde :
Voor elk nieuwe werk staat hij beschaamd.

Altijd is het zoo gebleven.
Nauwlijks sloot ik een volbloeid seizoen,
Of ik stond met vrees en beven
Voor een nieuw vizioen.

Tastend als een kind dat pas leert loopen
Moest ik proeven waar ik stond,
Iedre zekerheid ontknoopen,
Zoeken of ik weg en middel vond.

De oude daad verloor haar waarde.
Ik bezon
Aarzlend me op het onverklaarde
Doen dat nu begon.

Niet als Theseus met de draad in handen
Die hem leidde, zeker en gerust,

Langs de wanden,
Tot de kust, —

Als een schipper eerder, die een schijnen
Heeft gezien,
Maar na 't plotseling verdwijnen
Vaart op een gedroomd misschien.

Altijd weer opnieuw geboren,
Ongeleerd,
Kon ik nooit tot het gelukkig volk behooren
Dat zijn schat verzamelt en beheert.

* *
*

Leefde ik dus, teruggetogen
In mijn droom,
Waan niet dat ik mij heb omgebogen
Nu ik tot uw wereld koom .

Uit het midden van mijn denken
Schoot een straal,
En ik zag die wereld wenken
Of zij mij ook binnenhaal'.

Niet als zulken die terecht daar woonden
Trad ik in haar koele licht,
Maar op hoop dat zij me in nieuwe breking toonden
Mijn inwendig droomgezicht.

Is er schooners dan zooveel bekwamen
In een vast verband,
En, gelokt door hun vermaarde namen,
Jongren uit het heele land?

En ge dacht dat ik mij daar zou meten,
Met eerzuchtige moed
Trachten evenveel als de anderen te weten
En te zeggen hoe het moet?

Vriend, ik kwam alleen als drager
Van een kleine lamp.
In dat daglicht brandt zij bleek en mager
En hult nog zich in een eigenwillige damp.

In de zalen, langs de zuilen
Tracht ik onbemerkt
Mij te schuilen,
Toeziend hoe dat schoon geheel zoo werkt.

In de kamers, bij elk nieuw ontmoeten,
Opent zich mijn hart
Als ik menschen mag begroeten
Wier gemoed niet is verstard.

In de scholen waar de jongren luistren
Merk ik hoe de nuchtre dag
In hun blik begint te duistren
En ik groet hen met een lach.

Soms, in het gemeenzaam spreken,
Schijnt de nacht
Uit een diepre kloof te breken,
En dat is het uur waarop ik wacht.

Want dan schiet uit mij een straal daar binnen
En verdooft
Wat als klaar en waar met vaste zinnen
Werd geloofd.

Altijd weer opnieuw geboren,
Ongeleerd,
Kan ik nooit tot het gelukkig volk behooren
Dat zijn schat verzamelt en beheert.

* *
*

Maar waar ergens zielen nieuw ontluiken
Red ik hen
Van gewenten en gebruiken
Die ik als verderflijk ken.

In het licht dat dan begint te spelen,
Zelf als van een last bevrijd,
Zien zij licht en schaduw anders zich verdeelen
Om de wereld en haar heerlijkheid.

Want het innerlijke licht stroomt over
En de boom

Is niet langer stam en tak en loover,
Maar het wonder van hun droom.

Zoeter zin dan zij tevoren wisten
Schijnt uit ieder leerbre blad,
En de polsslag die ze ontledend misten
Golft voortaan door de geziene schat.

Scholing scheidt zich niet van zonnestralen.
't Eigen bloed
Vloeit door 't weefsel van de doode talen
En van 't levende gemoed.

Dit is wijsheid die de jongsten weten.
Dit is vreugd
Die hen zeggen doet en nooit vergeten —
Zalig zoo zij 't leeren in hun jeugd:

Altijd weer opnieuw geboren,
Ongeleerd,
Kan ik nooit tot het gelukkig volk behooren
Dat zijn schat verzamelt en beheert.

UITING

Hoe wij luistren in de schaduw, spreken
Aan de rand van 't hooge bosch.
Lang verborgene gedachten breken
Uit ons los.

Gij kwaamt over hooge bergen,
Ik zocht in een dal
Mij voor wolk en wereld te verbergen,
Maar elkander zochten we overal.

Wat is de eenzaamheid, als we in de handen
Van de ruimte, 't zij op haar verborgen schoot
Of geheven tot de hemelwanden,
Rusten, voor alle andre toespraak dood,

Wat dan angst en nood en heimlijk jagen
Naar een hart, een mond, een mensch
Die de kostlijkste van alle plagen
Met ons deelt: dit lichaam en zijn grens.

Breng twee samen en vergun hun 't uiten,
Daadlijk zal een snelle cirkelgang
Hen omvangen, hen omsluiten
In een richtinglooze richtingdrang.

Iedre hunkering heeft dan een einde,
Vol verrukking is elk oogenblik,

En het hart dat naar de verten pijnde
Voelt zich zalig in die liefdestrik.

DE BODE

Als een schipper langs de rotsen,
Enkel met een lange boom
't Bootje hoedende voor botsen
Op òf trage òf snelle stroom,

Stuurde ik sluimerloos mijn leven
Door de kloven van de tijd:
Donkre wieling deed het beven,
Klippen tartten 't wijst beleid.

Doelloos? Alle stroomen dalen
In de richting van de zee.
Maar niet om die rust te halen
Dreef ik met het water mee.

Om 't gevaar alleen, het varen
Langs de wanden, door de kloof?
Wel, ge weet dat ik gevaren
Niet ongaarne als vreugden loof.

Bovendien: de rotsen zwonden
Hier en daar op 't onvermoedst.
Ginder lokten bloemige gronden,
Elders bergen, grootsch en woest.

Horizonnen, met de torens
Van hun steden overend,

Velden, zwaar van gulden korens,
Hellingen, waar 't vee langs wendt.

En gejoel, gespreek van stemmen
Op de straat naast de rivier,
Baders die mij tegenzwemmen,
Lach en scherts en wimpelsier.

Vreugden, die ik varend deelde,
En een oogenblik wellicht
Poosde ik, en het spel verheelde
Mij mijn onbekende plicht.

Raadslig? Hoe dan het te heeten,
Dit geloof dat ik moest gaan
En van andre vreugd niet weten
Dan te doen wat moest gedaan?

Als een bode die een koning
Met een toegesloten brief
Afzond uit zijn hooge woning,
Vragend niet: is 't leed of lief,

Maar hem zendend, langs de wegen
Van zijn voorgeschreven vaart,
Ongeweten andre tegen
Die zijn last van hem aanvaardt,

Zóo ben ik mijn reis begonnen,

En mijn leven is die reis,
Die ik niet om horizonnen
Maar om 't meest nabije prijs.

Om dit ééne: avond of morgen,
Altijd tast ik naar mijn hart:
Dáar heb ik mijn last geborgen,
Op mijn hart, neen in mijn hart.

De ongelezen koningswoorden
Zijn daar veilig ingegrift.
Onverschillig langs wat boorden
Volgen ze de levensdrift.

Of de zee mij zal verzwelgen,
Of een onvoorziene kolk
Me in zijn zuiging zal verdelgen,
Mij, spraaklooze koningstolk —

Zeker weet ik dat in 't zinken,
Dat in de uiterste oogenblik
Een gezant mij op zal blinken
Die ik met een zoete schrik

Kennen zal als de onvernaamde
Die mijn donkre brief ontvangt,
En mij, tot der dood beschaamde
Dienaar, met zijn oogen dankt.

Was dan dank mijn doel, o koning,
Met de reis waar gij me op zondt?
Neen, ook dat niet: géén belooning
Weegt mij de opdracht uit uw mond.

VOLTOOIING

Als lang gekooide,
Rijpende groeiende,
Eindlijk voltooide,
Volkomen bloeiende,
Kom ik tot u.
Open mijn deuren nu,
Zoo vlieg ik uit.

Wat is ons ondergaan,
't Lichaam ontzwevende,
Dan als een wonder staan,
Eeuwig en levende,
Binnen 't heelal.
Hoor, welk een klaar kristal
Sloeg nu geluid!

DE GETILDE LAST

DE BOOM

Er was een boom in een vervallen tuin.
De netels wiesen om zijn voet uit puin.

Eerst hier, toen elders was zijn erf bemuurd
Met steen waarlangs zijn krimpend loover schuurt,

Totdat één tak opnieuw de ruimte won,
Zich rekte en uitschoot naar de morgenzon.

Er was weer wind die in zijn blaadren greep
En vreugde in 't ruischen van zijn looversleep,

En bloesem die tot volle rijpheid kwam
En jeugd die lachende zijn vruchten nam.

Hij werd de boom met de verborgen tronk,
Die overmuurs zijn late weldaad schonk.

DE LUSTELOOZE

Toen ze achterdochtig als een koningsvogel
Afgleed in 't lustelooze en van mijn woorden
De spanning als 't aanleggen van een togel
Gevoelde, week ik zachtjes, en de koorden

Van mijn geluid maakte ik tot nauwgevoelde
Luchtgolvingen, tot streelingen, of minder
Zelfs nog, tot wat aanraking niet bedoelde:
Want dat ook, voelde ik, voelde ze als een hinder.

Maar toen mijn niet tot haar gerichte spreken
In haar bezonken was, zag ik haar oogen
Oopnen, en bangheid was uit hen geweken,
En zij bezon zich op het sterk vermogen

Dat in haar sluimerde: haar wangen kleurden
En een bevalligheid hief de eerst verslagen
Leden, en blikken die zich wagend beurden
Onthulden 't warm verlangen te behagen.

DE LAST VAN HET LEED

Wat is het leed een zware last.
Ik droeg het eenmaal diep gebukt.
Toen heb ik me aan zijn wicht ontrukt,
Over mijn eigen kracht verrast.

Daarna is het mij niet gelukt.
Ik heb mijn loopen aangepast
Aan dragen, en ging kalm en vast,
Maar 't lastig leed hield mij gejukt.

En nu, alsof het van mij gleed,
Sta ik opnieuw zoo slank en recht.
Een drager is in mij geboren.

Hij zegt: Ik ben voortaan uw knecht,
Mijn voeten loopen licht in 't koren,
En welk een lichte last, dit leed.

AAN WALTHER VON DER VOGELWEIDE

De zanger die met blij geluid
Zich altijd op zijn vreugd beriep
En zei : ik die de wereld ken
En weet hoe weinig zij beduidt,
Ik die door alle landen liep
En altijd schoone liedren schiep,
Ik liet mijn jeugd gelijk een bruid
Zoodat ik arm en eenzaam ben : —
Hem roep ik aan als mijn genoot,
Want ook mijn jeugd
Bleef achter in een zingend woud.
Zij is niet dood,
Schoon ook in mij om vroegre vreugd
Iets rouwt.

Zij is niet dood : in haar plantsoen
Bezit ze een onverganklijk oord.
De vogels zingen er altijd,
De lente is daar een vast seizoen.
Zij is de koningin van 't Woord
Dat ieder als hij wijs is hoort
En dat ikzelf in al mijn doen
Als de eenig ware wet belijd.
Wat maakt het of ge eens, oud en grijs,
Roept om het kruis
En pelgrimt naar het Heilge Graf.
Na iedre reis

Legt ge, bij de Ongestorvne thuis,
Het af.

MIJN JONGSTE BROEDER

Mijn jongste broeder is als ik,
Zooals ik was in een oogenblik
Van jeugdige overmoed.
Mijn ernst lag als een gewonde vogel
Te fladdren met geknakte vlogel
En ik schopte 'm met de voet.

Ik lachte en zei: „er is geen kwaad,
Er is geen goed, er is geen daad
Die in alle eeuwigheid bestaat:
Er is een ras voorbijgaand ding,
Half wensch en half herinnering,
Een hart, van scherts verzaad."

Ik zei: „de wereld is een spel.
Neem deel, maar zonder zielgekwel,
Zonder te veel verwachten.
Wees snel en scherp en keerensvlug:
Bind drang tot heen en tot terug
Aan de inzet van uw krachten.

Schuw de overmatige teederheid,
De hartstocht die tot sterven wijdt,
Het woord dat eens-voorgoed belijdt,
En kies het fijn schakeeren,
Dat tweeërlei ontberen
Tot één bezit bereidt."

Maar in mij schreide 't: „geen bezit
Dat duurt en blijft is dit,
Maar spiegling van gebrek.
Vergeefs hang ik de muren
Van 't wereldsch woonvertrek
Vol stralende figuren.

Zij hebben allen in zich het pijnende
Ontleden van zichzelf, het schrijnende
Branden van een onheelbre wond.
Zij zijn allen geworden uit verlangen,
Naar wat ik nimmer zal ontvangen,
Uit angst voor een verborgen grond.

Zij zijn de beelden van mijn leed,
De bloeiende bloedende
Vlammen van de in mij woedende
Pijn: de dwalende gestalten
Buiten de gulden spalten
Van een tuin die ik zalig weet.

Ben ik een vogel, wil mij dan sluiten
Binnen de wanden van uw kooi.
Red mij van het onlijdzaam muiten,
Laat mij niet langer tot een prooi
Aan mijn eigen chaos: mijn begin
Zij in uw vrede, diep daarin."

Mijn jongste broeder is zoo gebleven.

Een engel houdt hem uitgedreven.
Hij is schoon en wel bij zinnen.
Hij verlangt en zou willen beminnen,
Maar hij tracht te vergeefs te beginnen
Aan het begin van zijn nieuwe leven.

Ik ken hem beter dan hij zichzelf.
Van twaalf discipelen zijn er elf
Gelukkiger dan hij.
Maar hij ook drukt mijn wezen uit,
En de diepe wortel waar ik uit spruit
Voedt hem zoowel als mij.

DE DROOM, HUN HEER

Een wereld tegen zichzelf verdeeld
Kan niet bestaan.
Ik heb veel wisseling gezien
En dacht: wij leven onder maan,
En wassen en slinken is misschien
Het de aarde toegevoegde beeld
Waarin haar lot weerspiegeld ligt;
Maar dit is anders: dit verscheelt
Van slinkend en weer wassend licht
Teveel: dit is een ondergang
Waarin iets schoons voor altijd zwicht
En — zonder schoons dat het vervang?

Het kan niet zijn. Maar hoe het zij —
De strijd begon.
In Oost en West, in Zuid en Noord,
Niet langer een volk dat waagde en won
En een ander worstelde en verloor 't;
Maar in elk volk een weerpartij
Die in zijn bloei de tanden slaat:
De Tweedracht, walglijke harpij,
Aasvogel met een menschgelaat,
Die hitst en hoont, en blaast in brand
De daken van zijn eigen staat,
De tuinen van zijn eigen land.

Hem zond zijn moeder de IJverzucht,

Die met haar gif
Sinds lang de harten had verdwaasd,
Zoodat ook de edelste al te grif
In de oorlogshoon had meegeraasd,
En meende dat een zoete vrucht
Aan Vrijheids boom zou rijpen uit
De bloedige grond of nieuwe tucht
De twijgen snoeien en jonge spruit
Doen wassen aan die oude stam,—
En droomde van een voorjaarsbruid
Die met een Toekomst tot hem kwam.

Het gif vrat voort, van volk tot volk,
Van volk tot stand,
Van stand tot gild, van gild tot mensch,
En elk dacht dat hij rein van hand
Een gemeenschappelijke wensch
Belangloos zocht, zijn daad de tolk
Van liefde die een schoonre tijd
Zag komen op een lichte wolk, —
Maar in zijn hart was haat en nijd
En de begeerte die verblindt : —
De Tweedracht lachte en zei : gij zijt
Evenals ik, IJverzuchts kind.

Het kan niet zijn. Ik zoek noch peins :
Ik zie en weet
Achter het redeloos gebaar,
Achter het radelooze leed,

Achter de drift, door het gevaar
Verwrongen tot een beestige grijns,
Een teeken dat de duivelsmom
Maar heenglijdt als een licht geveins
Over de trekken zacht en stom
Waar zich een god in openbaart
Die langs zijn wegen, recht of krom,
Zijn droom, en niets dan die gewaart.

Zijn droom : door bloed en tranen drijft
Het vizioen
Omhoog : straks hangt het om de kim :
De nieuwe dag maakt nu tot toen
En als een krachtelooze schim
Wijkt alle leed dat achterblijft.
Dan blijkt het eind van alle kwaad
De schoonheid die de dichter schrijft,
De Toekomst die weer opengaat ;
En dief en moorder zijn niet meer
Dan daders van de groote daad,
Werktuigen van de Droom, hun Heer.

BIJ DE DOOD VAN EEN KIND

Zij kwam een poos en zag met open oog
De wereld aan.
Toen is zij heengegaan.
Wij wisten nooit wat haar het meest bewoog.

Soms is het of een kind
Verdwaald is naar dit leven.
Het gaat alsof het zich bezint,
En denkt: waar is mijn vroegre huis gebleven?
Wie weet of ik het straks niet vind.

Soms schijnt het bij zijn komst alreeds volgroeid.
Gelijk een zoete vrucht
Beweegt het schomlend door de voorjaarslucht.
De huid is warm, die een rijp bloed doorvloeit.
Het sterft, zoo weinig nog vermoeid?
Maar 't raadsel dat het in zich sloot
Was de nabije dood.

Gevallen in de chaos als een vonk,
Heeft haar gestalte ons kort bekoord.
Een vonk — die weer verslonk.
Nu tasten wij naar verf en woord
En voeden onze erinnering
Met een gedicht of teekening.

AAN DE STRANDREEP

I

Wie aan één groot werk hun naam verbonden,
Leven, ik verbond de mijne aan u.
Zittend waar ik eerst u heb gevonden
Meet ik al mijn werk van toen tot nu.

Aan de strandweg waar de herbergkamer
Immer dit laagzoldrig roefje bleef,
Droomde ik in mijn jeugd niet aangenamer
Dan nu 'k, oud, zijn uitzicht weer beleef.

Weer die smalle strook van schrale grassen,
De eenge teelt op het onvruchtbre zand,
Weer die verte van onstuimige plassen
Waarop schuim- na schuimkop rustloos brandt,

Weer die wolken in bewogen hemel
En een zonvlaag striemend door dat zwerk,
Weer ik-zelf, als schuil voor dat gewemel,
Achter 't venster, droomend van mijn werk.

Toen, ik wist het, was mijn jeugd ten einde,
Niet een jeugd, nog maar een knapentijd,
En de kim die dit tafreel omlijnde
Bracht geen maning van uw heerlijkheid.

In mij keerde ik en ik ging de beelden
Na, van indruk of erinring warm,
De gestalten die mijn hart verdeelden:
Dubble rijkdom, en ikzelf zoo arm.

Volgde ik toen niet, in mijzelf gebogen,
Eéne die mij lokte en nooit meer liet?
Wie dan gij verscheen mij in haar oogen,
Wie dan gij werd zichtbaar in mijn lied!

II

Zoo ook dwazen één gedicht verdoemen
Dat in iedre winding doelt op Eén
Die met woorden nauwlijks is te noemen, —
Ik doelde immer op die Eene alleen.

Reeds als kind had ik de naam gesproken
Die ik hem vóor andre namen schonk.
„Leven" fluisterde ik en, nieuw-ontloken,
Zoog ik de atmosfeer die om mij blonk,

Voelde ik van mijn bloed de krachten wellen,
Lijf en geest tot iedre daad gereed,
Mond belust de wondren te vertellen
Die de hemel werkt in 't aardsche kleed.

Maar mijn hart hing aan dat grootste wonder,
De vóór andren uitblinkende mensch,
Die, in al zijn werkingen bizonder,
Me eerst onthief aan de omgeboren grens.

Doch zóo groot niet één, of weggevloden
Naar mijzelf, zocht ik in de eigen ziel
De eindeloosheid die mij steeds bleef nooden
En die schijnbaar met haar samenviel.

Schijnbaar; want alleen nu met de golven
Van de Noordzee aan dit naakte duin,
Voelde ik als door golven me overdolven
En mijn droom verspoeld als brokklig puin.

Kind, dat toen mij weer het land in leidde,
't Was uw lach wel die mij hield geboeid,
Maar de golf die nazong in ons beide
Was het leven dat elk ding doorvloeit.

III

Vreemde minnaar, dacht ge, niet bezeten
Door de god die roos en wijnloof draagt,
Maar die 't hard vermaan van de profeten
Met de stormgang van zijn maten schraagt.

Zijn geluid heeft hij de zee ontnomen
Die dit najaar galmt en stort als nooit,
Lange rijmen die zijn vers bezoomen
Zijn als 't zandig strand dat plooit en glooit.

Niet een blauwte waar in hooge stralen
Ver als 't oog kan zien de leeuwrik rept,
Maar een laag dak waarlangs wolken dwalen
Vormt de ruimte die zijn zang mij schept.

En geen jonge menschen, jonge goden,
Lichtgeschoeid, met kransen in het haar,
Dalen langs de hellingen, als boden
Van de liefde in dit mijn nieuwe jaar,

Maar gestalten, zwaar van ernst en wijding,
Dragen op de donkre kim hun strijd:
Felle kreten hoor ik, maar geen tijding
Meldt mij de aanvang van mijn blijde tijd.

Of een doorbraak volgt naar andre landen,
Naar een volk dat, ver van dit tumult,
Offers van een rein altaar doet branden
Op een hoogte door geen wolk verhuld?

Neen; want zie, temidden van dit roeren,
Op één wondervolle en lichte plek,
Danst de jeugd en jonge handen voeren
Me in de stilte van mijn bruidsvertrek.

IV

Bouwheer, die naar aldoor andere eischen
Plannen maakt die dáárin eender zijn
Dat zij alle naar één plan verwijzen:
Naar uw eigen vorm en wezenslijn!

Gij waart in me en ik liet u het maken,
Wist mijn hand altijd door u bestuurd,
Wachtte als dood dat gij mij aan zoudt raken
En mij weest: zie hoe zich dit figuurt.

Ja, uw denken was 't, het onverwachte,
Dat zich midden door het mijne heen,
Woorden vormde en ik had uw gedachte
Slechts te schrijven vóór de stem verdween.

Uw gedachten volgden, de een na de ander,
Telkens op een tijd die ik niet wist.
Vormden eindlijk, schaaklend aan elkander,
Een geheel dat ik niet had gegist.

Dan eerst werd mij klaar hoe gij uzelve
Hadt verstaan: uw innerlijke zin,
En, opdat ik niet onnoodig delve,
't Lichaam ook, dat eind is en begin.

Zichtbaar, alles wat ge spraakt! Wie lazen
Letten niet op 't lijflooze verband,

Maar hun oogen zagen met verbazen
't Wisslende gebeur van vorm en stand.

Beelden zagen ze, en zij gingen droomend
Door een vreemde sfeer van lijn en kleur,
Maar dan boog een enkle 't hoofd en schromend
Zag hij 't bouwplan, zonder naad of scheur.

V

Menschlijk, al te menschlijk de tafreelen
Waarin 't leven zich ons openbaart,
Omdat zelf wij 't witte licht verdeelen
Tot een spectrum dat door kleur bezwaart.

Onze denkvorm, 't spel van onze organen
Dwingt ons tot dit splitsen van een licht
Dat wij telkens te bezitten wanen
En dat telkens vliedt als 't oog zich richt.

Wij die toekomst en verleden jagen,
Niet de glorie van het Oogenblik,
Wij die de oorzaak en het worden vragen
Ver van 't vrije en onbegonnen Ik,

Wij die van de wereld niets begrijpen
Dan wat in onze oogen weent en lacht:

De verrukkingen van 't langzaam rijpen,
Het vergaan van de uitgeleefde pracht,

Wij, gebondnen aan onze eigen grenzen,
Zeggen 't leven dat geen grenzen heeft,
En de god in ons vindt de eigen trenzen
Waar het lastdier dat hem draagt, voor beeft.

Dit de klacht die drijft door al mijn zangen,
Dit de smart die telkens weer mij breekt,
Dit, ondanks mijn rust, het wreed verlangen
Dat mijn dorst, na iedre dronk, herkweekt.

En hartstochtlijk grijp ik, weer en telkens,
Naar één god, één geest, één werklijkheid,
Die niet, na wat bloeiens, na wat welkens,
Voor een nieuwe godheid plaats bereidt.

VI

Wie een steen heeft die hij licht kan bergen
Kan schatrijk zijn daar het niemand weet.
Wie zal de eenmaal wijs gewordne vergen
Dat hij 't andren kond doet door zijn kleed?

Dat de vrijheid niet in 't grenzenlooze
Maar in 't willige bepaaldzijn ligt

Weten we allen na de korte pooze
Dat de droom van 't vage ons heeft gesticht.

Ook de god is aan zijn grens gebonden,
Aan zijn eigen onverwrikbre grens.
Weten doen we 't; wie het heeft bevonden
In zijn hart, heeft nu geen andre wensch

Dan die eenheid van èn drift èn binding,
Die het leven is en daaglijks toont,
Te beleven in de stille vinding
Van de geestesvorm die in hem woont.

Hij is thuis en voegt zich bij zijn Maker,
Hij is één met alles wat bestaat,
Hij beleeft, zij 't zeldzamer of vaker,
't Grootste wonder in de kleinste daad.

Hij erkent dat opgaan in het Eene
Niet behoeft, want dat het in ons is.
Ieder zintuig, schoon ge 't anders meene,
Geeft van de eeuwigheid getuigenis.

Toch een onrust, aan de God-zelf eigen,
Zonder die zijn wezen niet beweegt?
Zonder de onrust zou het uurwerk zwijgen,
En gij, leven, zonder de uwe, zweegt.

VII

Aan de strandreep, in de herbergkamer,
Waar aldoor dit sierlooze uitzicht bleef,
Zit ik wijzer niet en niet bekwamer
Dan toen arm en leeg ik zei : ik leef.

Wat we ontplooien in een reeks van jaren
Is het leven dat al in ons was.
Tijd is schijn. Nu hij mij is ontvaren
Bleef mijn groei als die van gindsch naakt gras,

De in zichzelf besloten, uit zich weder
Bottende eigenheid van vorm en kleur.
Ik verhef me en aanstonds buig ik neder,
't Licht verlokt me en stelt me aanstonds te leur.

Als een duur begint van andre zonnen
En een andre zee de kust bespoelt
Blijft de waarheid van mijn onbegonnen
Leven, die ik eens diep heb gevoeld.

Of het heet dat in mijn bol gekropen
Ik een nieuw seizoen van bloei verwacht,
Mij volstaat dat ik mijn loop mocht loopen, —
Niet om 't weinige dat ik heb volbracht,

Maar alleen omdat ik leefde. Ik luister
Graag naar 't rollen van de golven, tuur
Graag naar wolken, geef me graag aan 't duister,
Vraag de nacht niet of hij wijke of duur ; —

Wie de waarheid grifte in mijn geweten :
Dat ik leefde, maakt het altijd wel.
Ik ben een, blijf een, van de ongemeten
Schaar, die deelheeft aan het levens-spel.

BOUWERS

I DROOMBOUW

Wij zijn bewoners van de honderd beste
Hôtels en zien de wondren van de wereld.
De wijn van alle rijkste heuvlen perelt
In onze glazen en voor de avond restte
Altijd de droom die voor ons ongeleschte
Verlangen lieflijker dan wijn is : dwerelt
Ook om ons heen de volte, één zangtoon merelt
Gedurig en één vaste beelding vestte
Zijn bouw in ons ; die houdt het leed besloten :
De diepe wel ; en de verrukking flonkert
Door zijn geverfde vensters, op zijn muren,
Beweven met veelzinnige figuren,
Raadsliger als het schemert, als het donkert
Vol dieper gloed, bloemgloed, hartgrond ontsproten.

II ZOEKERS NAAR STIJL

Zoekt gij een stijl? Weet dat sinds vele jaren
Hier die, daar deze, steen of woorden voegde
Langs zulke lijn (die in hen 't leven ploegde)
Als toen te streng scheen voor de speelsche scharen
Die liefst in luchtige zwier hun vlak bevaren:
De sierlijk-koelen, keurlijk-vergenoegden.
Hoe hoonden zij wie diepre zee doorzwoegden
Als onbevallig-nuchtren, sierloos-zwaren!
Nu heeft de tijd hun vluchtige spel versmeten.
Zij dringen allen naar de straffere lijnen,
Het wegen, en de naakte materialen.
Hen dringt de tijd. Maar die de stijl bepálen,
De diepe instinkten en de inwendige pijnen,
Zijn enkel 't deel van hen die zij vergeten.

III AFBRAAK

Toen ik nog jong was voelde ik me een voorlooper
Van de gelukkigen die na mij kwamen.
Zij zouden doen wat ik alleen kon ramen,
Zij de Gedoopten, ik alleen de Dooper.
Maar 't oude rijk werd veil voor iedre slooper
En 't puin gaat brokwijs onder andre namen.
Ik zie geen nazaat zonder mij te schamen,
Want al mijn goud werd in hun handen koper.
Zoo heb ik me in mijn bouw voorgoed besloten
En lach om hen die op het voorplein delven
En daar 't houweel met koortsige vingers stooten.
Als straks de laatste bint is weggedragen
Zal nog mijn stem, terwijl de winden klagen,
Haar diepre toon galmen door de gewelven.

DE GRIJSAARD

Toen ik een heuvel opsteeg die de stralen
Van 't ondergaande licht nog kroonden, trad
Me een grijsaard tegen die begon te dalen,
Daar hij het licht zoo juist verlaten had.

Tusschen het witte haar schenen zijn trekken
Nog jong, zijn schouders waren breed en sterk.
Er was geen traagheid in zijn gang te ontdekken:
Hij was als een die gaat naar ander werk.

Ik zei: Ik zag u toen ge mat, gebogen,
Uw weg door een gemeenzaam landschap zocht.
Toch was uw last niet boven uw vermogen,
Maar ge waart oud en op uw laatste tocht.

En hij: Het eenge wat ik heb verlaten
Is juist mijn oudheid: daarom kwam ik hier.
Ook grijsaards kunnen, de tijdlooze straten
Begaande, als goden zijn, onsterflijk schier.

LIEDEREN VAN DOOD EN LEVEN

DE DREIGING

I

Ik glimlach als ge dreigt te gaan
En doet alsof ik niets bezit
Of overhield van u, dan dit
Gedeeltlijk spel van af en aan.

Ik heb u ieder oogenblik
Geheel, met zinnen en met geest:
Uw heengaan heb ik nooit gevreesd,
Want wie dan nablijft is niet ik,

Maar de Onbekende, die ik was
En nooit zal zien. Wie ik u ken
Is ook alleen zoolang ik ben,
Een schijnsel in dat levend glas

Dat niet alleen gestalten kaatst
Maar zelf er uit de Chaos schept.
Wat baat het of ge u lachend rept:
Geen van ons bei is eerst of laatst.

II

„Mijn liefde maakte u overkoen.
Omdat men niemands leven van
Zijn eigen wezen scheiden kan,
Noch zonder de ander de een verdoen,

Zoudt gij niet treuren om de kans
Dat wij, tezamen dan, vergaan
En niet meer zijn? Was dit bestaan
En de verrukkelijke glans

Waarmee de hemel de aarde omgeeft,
De flonkering van iedre stroom,
De siddering in iedre boom,
En 't bloed dat in uw aadren beeft,

Zoo weinig waard? De zachte huid
Van vrouwen en de lach van 't kind,
Het vriendenoog en 't hoog bewind
Van geest die alles in zich sluit?"

III

Spreek daarvan niet. Ik heb de vreugd
Van tijdlijkheid te diep gesmaakt
Dan dat mij al wat aan haar raakt
Niet nog tot na mijn sterven heugt.

Maar waarom weemoed, omdat kort
Bestaat wat zoo begeerlijk is?
Wie drinkt voelt nimmer het gemis
Van dronk, die nog genoten wordt.

Daarna? Daarna een lange rij
Van drinkenden: de beker ligt
Hun aan de lippen, opgericht,
Verzaad, gaan ze en gedenken mij.

Mij die hen redde van het leed
Gemis te zien bij overvloed
En die glimlachend sterven doet
Wie, vol van u, van dood niet weet.

EEN GOD VAN LEED

Ik kan verstaan dat iemand zegt: het leven
Is hard en bitter, en ik haat het zóo
Dat ik me aan geen verwachting op wil geven
Dan die van 't rusten onder gindsche zoô.

Maar als zijn eigen zang dan zoet en donker
De haat zingt die zijn hart bezielt,
Dan zeg ik: Vriend, uw nacht heeft een geflonker,
Uw cel een bidstoel waar ge knielt.

Wat maakt het of ge in geen prieel van doornen
De god vondt die uw voet ontschoeien deed.
Hij woont somtijds in 't bloed van zijn verkoornen
En is somtijds een god van enkel leed.

Ge noemt uzelf van 't leven afgesloten,
Daalt in uzelf en vindt daar — wie dan toch? —
Dat eigen leven, nu door u genoten,
Wijnbloed en broodvleesch van uw zelfbedrog.

HET LIED DAT FLUISTERT

Luister naar het lied dat fluistert,
Het beweegt zich over woorden,
Als de schemer, vóór het duistert,
Over 't water en zijn boorden.

Nog kunt gij een zin bekennen,
Maar het diepste blijft verholen,
Enkel, na een kort gewennen,
Hoort ge de gedachte dolen.

Hoort haar strooming en haar woeling,
Haar verknoopen en ontwerren,
Volgt haar donkere bedoeling,
Ziet haar straling in de sterren.

Luister naar het lied dat fluistert,
Half gaan u zijn woorden open,
Maar 't geheim ligt diep gekluisterd
In zijn woordenlooze loopen.

DE LICHTJES

De schepen hebben in de nacht
Wanneer zij varen op de stroom
Hun lichtjes op: een donkre wacht
Ziet uit naar stroom en zoom.

En let op elk aanheldrend licht,
Op iedre bocht of looverklomp,
En aan het roer, al naar hij 't richt,
Beweegt de duistre romp.

De landman die naarbuiten trad
En slurpt de lucht van 's avonds laat,
Weet dat van die naar deze stad
't Voorbijgaand vaartuig gaat.

Maar die daar zit op 't schip gedenkt
Een huis daarginder in het veld
En speurt of ook een lichtje wenkt
Waarbij zijn hart versnelt.

SIMPELE

Hij heeft de zorgen van zijn middelbare jaren
Verloren, werd weer als een kind.
Verstandigen die bleven wie zij waren
Worden niet zóo bemind

Als hij die 's morgens uitgaat en de paden
Rondom het dorp beloopt,
Soms met een glimp van wijsheid weet te raden
Hoe men een moeilijk dorpsgeheim ontknoopt,

Soms meerijdt op een wagen en de paarden
Begrijpt en met een vaderlijk verstand
Verklaart hoe men een bol moet aarden
Of in wat grond men best een groente plant.

Soms maakt hij rustend zich het leven lichter
En ziet van duin naar weide en grazend beest,
En naast hem zit een vriend, een halfslags dichter,
Die hem zijn verzen leest.

UIT DE GAARDE

Als ik de liedren en gebeden
Gedenk
Van mijn verleden,
En hoe ik iedre storm
Die mij doortoog, bande in de vorm
Van 't schoongeslepene geschenk
Dat ik u bood,
Dan vraag ik hoe mijn hart zich kon bevreden
Met dit bezit,
Dit daaglijksch brood
Van rustige genegenheid, die woorden
Van kunstloos fluistren en die zachte akkoorden
Van zang waarmee ik u aanbid.
Het is niet dat ik minder brand van binnen,
Of dat mijn zinnen
Verdoofd zijn voor uw stralen, maar ik weet
Dat uit de diepe wel van leed
De zilvren sluiers tot uw ether rijzen,
Dat wie schoone oogen prijzen
Van licht èn tranen spreken,
Dat oogen die niet schreien kunnen, niet
Het schoonste zagen dat gij uit laat breken
En dat vereeuwigd wordt in 't lied.
Het kan niet anders. Ik heb laat
Gevonden dat geen kunst
Iets toe kan voegen aan de gunst
Van u te zien met schreiende oogen.

Gijzelf moet schreien als ge ons ziet.
Geen goddelijk gelaat
Toont grootscher zijn vermogen
Dan als het ons door tranen gadeslaat.
Hoe zou ik dan
De storm van mijn verlangen en begeeren
Meer kunnen gedoogen?
Ik heb mij maar naar u te keeren
Om bij uw deernis dit te leeren:
Dat ik mij zacht verman.
Dit harde hart
Hebt gij gekneed,
Daar het de noodzaak van het leed
Gegrond zag in uw aangezicht.
Wie die zoo schoone noodzaak tart,
O zoete bron van leed en licht!
Nu zijn mijn dagen vol geluk,
Een boomgaard waar ik vruchten pluk
Waarin geen worm van onvreê schuilt.
Ik weet wel dat de wereld huilt
En storm op storm de stranden beukt,
Maar één gaarde onder uw bestier
Blijv' hier,
Waarin géén wind de twijgen kreukt.
Aanvaard uit haar, voor kort of lang,
Mijn fluisterende dank van zang:
Het simple lied
Dat ik u bied.

DE ZANG

De zang wil voort en kan niet rusten.
Hij droomt aldoor van andre kusten:
Paradijzen en woestijnen,
Paden en bevolkte pleinen.

Hij droomt van de vertrouwlijke vertrekken,
Nog warm van de profetische gesprekken
Die als weerlichten de kim behangen
Van ons omzien en verlangen.

De zang houdt alles in zijn toon besloten
Wat gloeide en klonk in duizenden genooten:
Wat de wereld van zijn tijd doorstraalde
Kan niet sterven voordat hij 't vertaalde.

De zang is eenzaam, want hij ziet de velen
Die om hem vielen: lachende gespelen: —
Zulken die alleen een jeugdzang vonden,
Andren door het graf te vroeg verslonden.

De zang gaat vol verbazing tusschen dooden,
Hij weet dat hem het zingen is geboden,
Hij schijnt hard, als wie niet mede lijdt,
Zingt kracht, heerlijkheid, onsterflijkheid.

Voor hem is de aard, vol wisslende seizoenen,
Een onverganklijk rijk: met zijn festoenen

Houdt hij iedre katakombe omhangen,
Heeft in rozen iedre cel gevangen.

De zang schijnt wreed: zijn schittrende gierlanden
Zijn vol en zwaar en al hun kleuren branden,
Maar zijn bloed stroomt uit in al die verven:
Zijns is 't leven heel, zijns heel het sterven.

De zang heeft in zichzelf al 't leed gedronken,
Geen licht verblonk of 't is in hem verblonken,
Hij de onsterflijke, de rustelooze,
Leeft en sterft aldoor, zoo sterke als broze.

HERHALING

Zal zich ooit een tot de wondren wenden
Die ik zoek en dagelijks bevraag?
Doen niet allen of ze 't raadsel kenden
En niet inzien wat ik jaag?

Zoet herhalen van 't gelijke
Dat toch aldoor anders is,
Hoe u vinden mij verrijke,
Nimmer baat me uw heugenis.

Iedere avond, iedre morgen
Zoek ik u en vind ik u.
Na de vondst, opnieuw verborgen,
Klaag ik: Ach, hoe zijt ge nu?

Of dit raadsel nimmer ende?
Niet voor wie die beide scheidt:
Van 't verlangen de ellende,
Van 't bezit de zaligheid.

DE LAATSTE PSALM

Als mij de droomen begeven
En de nacht rept
Over mijn leven,
Als dan een torenklok klept
Uit de verte, zal ik zijn galm
Vertalen in een laatste psalm.
Die zal de heerlijkheid zingen
En het scheiden, —
Het geluk van de aarde, de mensch en alle dingen,
De dank en het heengaan zonder benijden,
Als van een wereld die schoonst is in haar afscheidslicht.
Of dan mijn lichaam verlaten ligt
Op het kleine kerkhof onder een steen
Of, verbrand, als asch en rook
Op de winden verdween,
Dan ook,
—Ik weet het — word ik niet vergeten.
Niet omdat teekens blijven of erinring duurt,
Maar omdat deze en die
Zal eten
Van de adem van mijn poëzie,
Mijn bloed en vleesch, tot droom verpuurd.
Want wat is 't leven?
Een droom, op adem van gezang
Bewaard, voor kort of lang,
En uit liefde gegeven.

DE BELOFTE

I

Gij heft me en zegt: „Nu glimlach *ik*,
Nu gij uw lied gezongen hebt,
Want meer dan 't bloed dat vloedt en ebt
In u, onttoog ik aan uw blik.

Ik ben niet enkel die gij schiept
En in een eindlijke uur verlaat,
Ik ben die was en nooit vergaat
En die ge vaak in droomen riept,

Een heerscher in een ander rijk
Dan dat geslacht en tijdsduur kent
Of weet van wording, bloei en end.
Leven en dood zijn daar gelijk.

Alles is leven. En ik draag
U uit de wereld van uw oog
Naar een onzichtbre, die haar boog
Niet spant naar wet van hoog en laag."

II

Wat is dit anders dan 't geloof
Dat het bij u goed wonen blijft?
Ik ben, belijfd of onbelijfd,
Bij u, en blijf voor 't andre doof.

Gij hebt me door zoo meenge droom
Uw goed- en schoonheid ingeprent,
Dat ik van deze ook mij niet wend
Hoewel ik voor zijn vreemdheid schroom.

Ik ben een mensch. Ik heb alleen
Deze oogen en dit denkend brein,
Dit heele lichaam en de lijn
Van aarde en hemel om mij heen.

Ik hoor. En nu wilt gij me doof.
En spreekt mij toch in menschetaal
Van 't zinnenlooze land. Ik daal
Diep in mijzelf. Dit is geloof.

III

„Dit is geloof! Omdat ge mij
— Ik u! — het heengaan niet vergunt,
Omdat ge nooit verlaten kunt
Uzelf, — ondanks het wisslend tij

Van dood en leven, — moet ge wel
Gelooven dat een leven is,
Ontdaan van dood en duisternis,
Ontheven aan de zinnen-cel,

Gelooven dat een eeuwigheid
Zich buiten tijd en ruimte welft,
En dat geen leven graven delft
Voor zich en elk die het belijdt.

Uit dit geloof stroomde u het licht
Waardoor uw zang gelukkig maakt.
Mijn kind, uit de éene droom ontwaakt
Ziet ge mijn andere aangezicht."

INHOUD

VOORBIJ DE GRENS

De Wandeling . . . . . Bladz. 6
Aan het Venster te Ulm . . . . . „ 7
Aan een Sterrekundige . . . . . „ 8
Topzieke Rups . . . . . „ 9
Kerstnacht . . . . . „ 10
De Duigen . . . . . „ 11
De Ongeleerde . . . . . „ 16
Uiting . . . . . „ 22
De Bode . . . . . „ 24
Voltooiing . . . . . „ 28

DE GETILDE LAST

De Boom. . . . . „ 30
De Lustelooze. . . . . „ 31
De Last van het Leed. . . . . „ 32
Aan Walther von der Vogelweide. . „ 33
Mijn Jongste Broeder . . . . . „ 35
De Droom hun Heer . . . . . „ 38
Bij de Dood van een Kind . . . . . „ 41
Aan de Strandreep . . . . . „ 42
Bouwers, I. Droombouw . . . . . „ 52
II. Zoekers naar Stijl . . . „ 53
III. Afbraak . . . . . „ 54
De Grijsaard . . . . . „ 55

LIEDEREN VAN DOOD EN LEVEN

De Dreiging I-III . . . . . Bladz. 58
Een God van Leed . . . . . „ 61
Het Lied dat Fluistert . . . . . „ 62
De Lichtjes . . . . . „ 63
Simpele . . . . . „ 64
Uit de Gaarde . . . . . „ 65
De Zang . . . . . „ 67
Herhaling . . . . . „ 69
De Laatste Psalm . . . . . „ 70
De Belofte I-III . . . . . „ 71

Dit boek is op de Drukkerij Koch & Knuttel te Gouda vervaardigd in driehonderd afdrukken op geschept Van Gelderpapier.

Dit is No